

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 órára » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlterek:
Ölvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetői irodá-
ban Budapest, Váci-utca, Oppel-
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 szeptember 8

Megjelenik minden vasárnap

8 settembre 1889

Állami nőnevelésünk.

Fiume, szept. 7.

Valahányszor Fiume vitássá válható közjogi helyzetére gondolunk, mindannyiszor önkénytelenül is föl kell vetnünk azt a kérdést, hogy ugyan az elvitázhatatlan birtok-jog elnyerhetését biztosító vitalis föltételek közül melyekre kellene még különösebb súlyt fektetnünk; melyek megszerzésére kellene kormányunknak még nagyobb áldozatot hoznia; nehogy valaha meg kelljen bánunk, hogy egyik-másik intézményünket a többiek rovására, mostohagyermeknek néztük, vagy azért, mert nem tettük fel róla azt a hatást, melyet eltagadhatlan belső természeténél fogva is hivatalba lennie a jövőben gyakorolni; vagy azért, mert nem akadt még ekkoráig ember, a ki megússe érte a nagy dobot.

A kikötőnkbe fektetett milliók, közügyeink mintaszerű, de túlnyomólag mégis inkább szoros politikai és közgazdasági tendenciájú vezetése, a középiskolánknak osztályrésztül juttatott kedvezmények egymagukban még nem képezhetik azt a megbecsülhetlen nemzeti biztositókat, a melynek teljes bírása nélkül a legóvatosabban számító ész is el ne legyen arra készülve, hogy csak fél-eredményt ért el s

A „Fiume” tüzérszaja

Nyugat-Afrika és az „Albatros” utazása.

(Felolvastatott a f. é. márczius 28-diki ülésen)

Az úgynevezett sötét világrész, különösen annak benseje aránylag még kevés idő előtt nagyobbára terra incognita volt. Titokzatos homály fődte; senki sem sejtette, hogy mit rejt benseje, melyből semmiféle életjel sem hatott ki.

Livingstone-nál azonban, ki kezében a vándorbottal mint egyszerű térítő, egészen fel a nagy tavak vidékéig hatolt be a rejtélyes föld bensejébe, változás állott be és ismereteink e föld-rész ethnographiai viszonyairól — habár lassan is — öregbedni kezdtek.

Livingstone sok követőre talált, kik előbb többnyire keletről indultak ki, különösen Zanzibarból, később azonban már nyugatról is, követe a Kongó partjait. Kimondhatatlan szenvedések és nélkülözések árán sikerült e bátor kutatóknak behatolni Afrika kellő középső és föllebbenteni az ezt mindaddig borított áthatatlan fátolt.

mégsem egészen oda ütött, a hova célzott.

Szép sorssal biztató kikötővárosunk anyagi jólétének okszerű fejlesztése, a példás adminisztratív kormányzás, az ifjaink taníttatására nagylelkűen felajánlott állami költségek mind, egy áldást szóró nagy jövő elmunkálatai. De itt a...

Talán nagyon is érzékeny az a mérleg, melyen a helyi vonatkozású nemzeti intentio megvalósítását eszközölő tényezők értékét összehasonlítgatjuk, de ahhoz az állításunkhoz, nem férhet szó hogy igazunk van akkor, midőn állami nőnevelés-ügyünket a felsorolt tényezőkkel legalább is egyenlő rangfokozatra kívánjuk emeltetni. Nagyon gyarló, nagyon avasizú lehet az az elv, a mely esalhatatlanságot vindikál magának, mikor fitymálva fel meri állítani azt a theoremát, hogy derekasan megtettük kötelességünket, ha „ennyire nem terjeszkedünk is ki.”

Nem így van pedig. Ha tisztába jöttünk valamely intézmény fogalmának abszolút lényegével; ha életet adunk belé, utjára csereszettük, és módot nyújtottunk neki, hogy életrevalóságát belbizonyítsa; akkor, nem járja már többé, hogy régi feltékony kieszmegedésinkbe visszaessünk s azt higgyük, hogy a belterjes gazdálkodás rovására esik, ha a külön fajtájú, de egya-

Stanley fellépése és fölfedezései a Kongó-állam megalapításához vezettek; a keleti oldalon pedig a németek hódító törekvései valóságos esatattérre változtatták át e földrészt. Erőszakos fellépésük sajnos következménye, hogy már is visszavetették a mások, különösen az angolok által hosszú időn át tapintatosan és szokott gyakorlati észjárással folytatott működés polgárosító hatását.

Nincs szándékunk ezuttal a nagy tavaktól keletről és délre eső részek, még kevésbé a zanzibári partokon lezajló háborús események színeljével foglalkozni. Tisztelt hallgatón, figyelmét inkább a nyugati partokra igyekeznék irányítani, annál inkább, mivel tapasztalás szerint az e részekről világos bocsatot tudósítások, az illetők pártállásánál, vagy az elérni kívánt céloknál fogva, a részrehajlatlan tárgyilagosságának nem felelnek meg mindig é téves nézetek alakulására adtak alkalmat.

Újabb ethnographiai tanulmányaim közepette egy legközelebb megjelent munka vonta figyelmemet magára, mely behatóan foglalkozik épen a nyugatafrikai viszonyokkal.

Történt t. i., hogy az „Albatros” osztrák-magyar hadihajó Müldner Arthur fregattja-kapitány vezénylete alatt

ránt haszonra művelt terményeket mind kivétel nélkül egyenlő gondal műveljük.

Állami nőnevelésünk ügyének, fiatal kora dacára is, tiszteletre méltó multja van. A legtöbb magyar szó, mely idegen anyanyelvű hölgyeink, leánygyermekünk ajkáról városzerte elhangzik, az itteni állami leányiskolában lett eltanulva, onnan kelt ki számyra. A másik magyar állami fiú-iskola mellett, ezen derék intézetnek jutott ki az a fenséges missio, hogy nyelvünkkel — és nem különválva ettől, — tehát a legközvetlenebb eszközzel terjessze a hazaszeretetet s apostolává legyen annak a nemzeti érzületnek, mely nem tud chameleon politikát űzni és nem ismer világpolgárságot.

„Magyar hölgynek születni nagy és szép gondolat,” de azt nevelni: oly nemes feladat, a melynek fontosságához csupán akkor szöhlünk igazságosan, ha lemondunk arról a hamis előítélétről, mely csak a kiválóan exclusiv politikai jellegű intézményeket, a pénzértékre átszámítható principiumokat szeretné dédelgetni.

Ezért tulajdonitunk ez intézetnek nagy nemzeti s nem egyedül közműveltségi fontosságot. Ezért kívánjuk, hogy minden oldalról, ugy fenn, mint alant, a kellő méltánylásban részesüljön, virágzása minden áron elősegítették, mert

azon missziót nyerte, keresné fel keleti Dél-Amerika érintése után, Nyugat-Afrika partjait. Feladatul tüzetet ki neki egyebek közt, hogy az érintendő vidékek kereskedelmi és konzuláris viszonyain kívül, tegye tanulmányainak tárgyává az ott uralkodó egyéb állapotokat is, és annak idejében foglalja jelentésbe nyert tapasztalásait.

Ezen jelentés, a haditengerészet vezényletének gondoskodása folytán, egy vasos kötet alakjában hagyta el a sajátót. De bármennyire hasznosak és becsesek az e munkában közölt kereskedelmi, statisztikai és tengerészeti adatok — a magunk elé kitézett feladatal fogva — e helyütt kizárólag a nyugat-afrikai viszonyokat ábrázoló résznek dióhéjba szorított ismertetésére fogunk szoritkozni. Még csupán annyit vagyok bátor megjegyezni, hogy a mű ezen része rendkívül mértékben leköttette figyelmemet. A mult időkben ugyan is évek során át érintkeztem a fekete fajjal és bő alkalmam volt jellemét és képességeit tanulmányozni, és ezen tanulmányaimat azóta is folytattam. — A legnagyobb meglepéssel jelezhetem, hogy a néger fajról és az ottani gyarmatosítási törekvésekről és viszonyokról elmondott nézetek egy élesen és alap-

mi nagy bizalommal nézünk ama jövő elé, a midőn közjogi helyzetünk végleges megoldásában, azok az idegen ajkáról oly szépen csengő magyar szavaké lesz a legfőbb érdem.

A m. kir. tengerészeti hatóság 1888-ban.

Építkezések a külső kikötőkben.

Buccariban a rakpartoknak 1887-ben megkezdett javítása a folyó évben befejezve lett, azonkívül egy újabb rakpart-vonal vétegett tatarozás alá, mely szintén 30 méterre terjedt ki: előbbi munka 1.751 forintba, utóbbi pedig a kikötő egyéb helyein történt kisebb javításokkal együtt 2.166 forintnyi költséget okozott.

A naszádkikötő rakpartján és molján az 1887-ben megkezdett helyreállítási munkák be lettek fejezve, valamint az ugyanakkor kezdeményezett kotrások is teljesítettek; az első munka 504 forinttal, a második pedig 911 forinttal lett leszámolva.

Szinten Buccariban a rakpart töszomszédságában álló révhivatali épület, alapos belső és külső helyreállításnak lett álvéve, mely 497 forintra rugott.

Portoré. A régi rakpartoknak successiv újjáépítése 1887-ben elkezdvén, először is a révhivatali épülete mellett rivarész lett tatarozás alá véve. Ezen munka 1.450 forinttal befejeztetett.

Ugyanezen kikötőben a révhivatali épület 121 forint, a fénytorny és őrlakás 75 forintnyi költséggel a folyó évben tataroztatott; azonkívül két kötőszlop lett áthelyezve, a mi 155 forintnyi kiadásba került.

san megfigyelő és már állásánál fogva is teljesen részrehajlatlan irólól erednek.

Az „Albatros” ágyúszázad a foktartomány meglátogatása után, mielőtt a Kongót fölkereste volna, észak felé irányított útjában előbb a portugali birtokot kereste f. l. E birtokot, mely a déli szélesség mintegy 18° 30' foka alatt fekvő Frio foktól a Kongóig, a déli szélesség 6° foka alatt terjed, voltaképpen a portugál Alsó Guineának kellene elneveznünk. Ugyanis már oly első rendű tekintély is mint Ritter Alsó-Guinea kiterjedését akkép határozza meg, hogy az a Lopez foktól, a déli szélesség 1-ső foka alatt, a Frio fokig, tehát a déli szélesség 18-ik fokán valamivel túlterjedő tengerpartot foglalja magában.

Mi azonban nem vélünk hibát elkövetni, midőn a portugál koronához tartozó s a Kongótól délre eső ezen gyarmati birtokot „Angola” elnevezéssel je-löljük meg. Eltekintve nyanis attól, hogy oly geographusok mint Brachelli és Liebenow is térképeiken ugyanilykép nevezik, nem hagyhatjuk még figyelmen kívül azt sem, hogy a portugál kormány rendelete folytán ezen gyarmatról D'Oliveira vezetése alatt elkészült térkép: „Carta de Angola” címet viseli. A portugálok e birtokukat általában

A portorói santorin-raktár 25.00 hektoliter santorin-földdel lett felszerelve, melynek ára kirakással együtt 1.225 forintra ment.

A portorói nérvivatal kerületéhez tartozó Dubno és Ertak nevű pontokon álló világítók épületei 53 forint költséggel lettek tatarozva.

Crisnjevicza kikötőhely négy kötőoszloppal látott el 358 forint költséggel.

Cirkeomicza kikötőben a déli védgát kövezet, mely idővel lesüllyedt volt, a kellő magasságra felemeltetett, a mi 2.101 forintba került, a szomszédos Zakajak menhelyben egy kötőoszlop lett tatarozva 10 forint költséggel.

Selceben egy ottani háztulajdonos a felkéhez tartozó tengerpart mentében kölhányást tervezvén, ezen a kincstár tulajdonát képezendő védmi előállításához a tengerészeti hatóság 300 forint készpénzbeli segéllyel hozzájárult.

Noriban a hajóvéd gerendaszerkezet újabb javítást igényelvén, ez 83 forint költséggel fogantatásra került.

Zenghen az egyik főmolón, valamint a kikötésre szolgáló közpész molón kisebb javítások lettek eszközölve 89 forint költséggel; azonkívül a kincstári épületek tatarozására 145 forint fordítottat.

Szent-György kikötőjében az északi molo felépítménye és a vízben álló kötőoszlop építése be lett fejezve; ezen építmények 933 forint, illetőleg 555 forintnyi költséggel jártak. Utóbbi gavofolno a parttal kölhányás által lett összekötve. Ezen kölhányás 601 forintba került.

A hajók jobb biztosítása céljából az északi parton két kötőoszlop lett felállítva 288 forint kiadással.

A csolnokok felhúzására szolgáló csúszdának helyreállításán szintén ez évben lett befejezve 31 forint költséggel.

Ottocani Lakodóban a védgátnak felépítménye, mely 1887. évben lett megkezdve, a folyó évben befejeztetett; az egész felépítmény két új kötőoszloppal együtt 964 forintba került.

Jablanczban az uszornak 45 forint költséggel történt kiváltásán kívül egy új léncz is szereltetett be, a Punta Stokié nevű helyen álló iránytű részére.

Carlopagóban a hajóvédgerendák 110 forint költséggel lettek javítva, az uszorkok 80 forint költséggel lettek kiváltva és az alkalommal három lénczkapocs is lett beszerelve 21 forint költséggel lettek kiváltva és az alkalommal három lénczkapocs is lett beszerelve 21 forint költséggel.

Rakodó hidak.

Az 1888. évi augusztus havában a fiumei kormányzó vezetése alatt az ille-

Angolának, és angolai királyságnak is nevezik, mely mint tudjuk; Loanda, Benguela és Mosszamedes tartományokat foglalja magában.

E térképen a mondott három tartományban a következő kerületek vannak feltüntetve, és pedig:

1. Loandában: Ato Dande, Ambaza, Ambriz; Barra de Bengo, Barra de Dande, Kolumbo, Kambaube, Kazengo, Kassanje Duque de Braganca, Enkoje, Gollungo Alto, Icolo e Bengo, Loanda, Malango, Massangano, Muxima, Novo Rondodo, Pungo Andongo, Tala Mogongo Zanza do Goíango.

2. A benguelai tartományban: Benguela, Kakonda, Katumbella, Domba Grande Egito, Quilleunes.

3. Mosszamedes tartományban: Bumbe (Kapungombe) Gambos, Huilla, Humbe, Humpata, Mosszamedes.

Ene beosztást s ezen elnevezéseket a portugáli kormány által hivatalosan lévén megállapítva, tehát elfogadhatjuk mi is.

Megállapított határai ezen birtoknak csak annyiban vannak, a mennyiben azokat az oceán és a Kongó folyam képezik. A Kongó balpartján a portugáli birtok Noki-ig terjed; innen csak eszményi a határ és a térképen a Noki-

tékes hatóságok és a mérvadó kereskedelmi körök képviselőinek közreműködése mellett a kikötői forgalomnak gyors és akadálytalan lebonyolítása érdekében tartott értekezlet, a többek között a rakodó hidak szaporítását s a villamos világításnak kiterjesztését is javaslatba hozván: a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium rendelete folytán mind a két irányban jelentékeny intézkedések történtek.

Készítettett ugyanis 9 darab rakodó hidat 2.512 frt. 68 krajczár költséggel.

Gyökeres javítás alá vétetett 4 darab, 601 forint 78 krajczár költséggel. Apróbb javításokra, mázolás és karban tartásra kiadott 662 forint 65 krajczár.

Az összes kiadás 3.777 forint 11 krajczár volt.

A rakodó hidak használata után bevételeztetett:

januárban . . .	406 frt. 86 kr.
februárban . . .	246 „ 37 „
márcziusban . . .	435 „ 68 „
áprilisban . . .	245 „ 37 „
májusban . . .	268 „ 39 „
júniusban . . .	377 „ 43 „
júliusban . . .	366 „ 04 „
augusztusban . . .	530 „ 06 „
szeptemberben . . .	243 „ 91 „
októberben . . .	234 „ 86 „
novemberben . . .	396 „ 75 „
decemberben . . .	383 „ 67 „
összesen . . .	4.135 frt 30 kr.

Az 1888. év végen 33 darab részint új, részint teljesen jó állapotban lévő rakodó hidat áll a forgalom rendelkezésére.

Villamos világítás.

Az 1882-83. években létesített villamos világítás 8 darab ives lámpával birt.

A forgalom növekedésével ezen világítási rendszernek kibővítése, illetőleg a távolabbi rakodó partokra elvezetése szükségessé válván, a miniszterium rendeleteire még 4 darab ives lámpa lett beszerelve, úgy, hogy jelenleg 12 arab ives lámpa áll rendelkezésre, melyek közül 6 darab ivesgolyóval ellátható.

Ezen 12 darab lámpával oly világítási hálózat lett rendszeresítve, mely elengedő arra, hogy a Szapary-rakparton két nagy gőzös, a Sanitá-parton egy gőzös, a Zichymolo keleti oldalán egy gőzös s a Stefania-rakparton két nagy gőzös az éjjeli rakodás esetében kiváltságassék.

A világítás ezen kibővítése 1.000 forintba került.

Ezen berendezés mellett jelenleg 4 nagy és 2 kisebb gőzös eszközölhet egyidejűleg éjjeli rakodási műveletet és

pedig a Szapary-parttól a Rudolf-moloig, ennek kizárásával, minthogy a meglévő villamfejítő gép a felállított 12-nél több lámpa számára már nem elégséges, mert éppen ezen szám fedel meg a gép productiv erejének.

A kőolaj-kikötő forgalma.

A kőolaj-kikötőben 1888. évben 39 hajó működött és pedig:

3 osztrák-magyar lobogójú vitorlás	2.302 tonn.
29 angol lobogójú gőzös	33.943 „
3 norvég	3.592 „
1 német	813 „
1	vitorlás 1.236 „
1 olasz	357 „
1 portugál	551 „

Összesen 39 hajó 42.784 tonn.

Az előző 1887. évhez hasonlítva emelkedett a hajók száma 6 tal, tonnatartalmuk pedig 5.981 tonnával. A kőolajnak tartálygőzöskök által való szállítása 1888-ban csaknem átalánossá vált, minél fogva a vitorlások a szállítás e nemével teljesen háttérbe szorultak.

Míg 1886-ban még 30 vitorlás 32.843 tonnával, 1887. évben pedig 9 vitorlást 10.148 tonnával alkalmaztatott a kőolaj szállításánál, addig az előző évben számuk 6-ra és tonnatartalmuk 4.446 tonnára apadt le. Ezzel szemben növekedett a gőzöskök száma 9-czel, tonnatartalmuk pedig 21.883 tonnával.

Liszt kivétel az Adria hajókon.

Az Adria magyar tengeri gőzhajózási vállalat a f. évi július hóban az egyes magyar malmok részéről a nyugot-európai, és a brazilai kikötőkbe következő mennyiségű hazai lisztet szállította el és pedig:

Bordetownba 465, Rouen 3509, London 16706, Liverpool 13680, Glasgow 29032, Leith 5815, Hull 3456, Liverpoolba 6316, Bahia 3089, Rio de Janeiro 461, Santos 590, egyéb délamerikai kikötőkbe 3510 m. mázsa.
--

Összes liszt kivétel az Adria hajókon július hóban 86951 m. mázsa

Különféle hírek

Lajos Viktor főherczeg tegnapi délelőtt Abbaziaiba érkezett s a Villa Angiolinóban tért szállásra. A vasútnál a déli vasúttársaság ügyvezetője és Dr. Glax fogadták a fenséges vendéget, a kigyónyörű fürdőhely szembetűnő gyors fejlődése fölötti csodalkozásának ismételtén kifejezést adott.

Ciotta lovag Fiume polgármestere tegnapi déli 6 órai vonattal körünkbe visszaérkezett.

62 éven át tanítónő. Valóban egy egész életet töltött e nehéz szolgálatban városunk egyik érdemes tanítónője, Carminati Teréz asszony. A 78 éves aggnő bizonyára nagyon megérdemlé a nyugalmat, melynek élvezésére most is csak nehezen szánta magát, és még mindig nem ugynevezett — egészségi szempontokból; minthogy a nevelésügynek e derék veteránja most is biztos kézzel és szemüveg nélkül írta alá az ügyiratot, melyben a városi tanácsnál lemondását tudatta.

Nyugdíjazás. A zágrábi hírv. lap jelenti, hogy Cicigoi Jakab, a helybeli horvát kir. gymnasium tanára, nyugdíjaztatott.

A hazai ipar fejlesztése s új gyárak létesítése, illetőleg meghonosítása céljából a valás- és köz- okt. miniszter a napokban felhívta az összes tanintézeteket, hogy részletes kimutatást terjeszessenek fel hozzá mindazon ipar-cikkekről, melyek rendszeres évi szükségleteket képeznek s a melyekkel eddig nagyrészen a külföld árasztotta el piacainkat, és a mennyiben egyes cikkek dolgában csakugyan a külföldre voltunk szorulva, már a közel jövőben ezt is kikerülhessük úgy, hogy a hiányzó gyárak, melyek lételet a folyamatos és biztos fogyasztás teljesen biztosítanák, hazánkban felállíthatók lennének.

Kitüntetés. Deseppi-Gossleth asszonynak megengedtetett, hogy a „pro ecclesia et pontifice“ nevű pápai rend kereszt-jelvényét elfogadja és viselhesse.

Párbaj-ügy. Brehmer A. s „Tagblatt für Fiume und Abbazia“ ez. lap szerkesztője és Frankfurter Adria-társulat hivatalnok közt felmerült lovasgy. ügy, — melyről mult számunkban említett tetünk, — kihívással végződött, de a bántalmazott szerkesztő nem léte ki golyóját s a felek nem békéltek ki.

Zászlószentelési ünnepélyt tart holnap, vasárnap Abbaziaiban a volosca-abbazai önkényes bizottság egylete. Az ünnepély, melyen a helybeli polgári zenekar is résztvesz, igen érdekesnek ígérkezik.

Népszámlálás. Baross Gábor miniszter törvényjavaslatot fog az országgyűlés elé terjesztve a legközelebb megejtendő népszámlálás iránt, melynek határnapjaul 1891. évi január 1-je tűzetik ki.

Megkezdődtek az iskolák. A mult heten nagyobbára beveződtek a beiratások városunkban s a holnapi napon legtovább intézetünkben megkezdődnek a tanítások.

Szeged rakodó partja, mely a városnak a Tisza felől egyszerűsmond védgátja is volt, s így nemcsak kikötőtől szolgált, hanem az esetleg kitorhethó árvizek ellen is biztosítékot íget nyujtani, — alig négy évi fennállás után majdnem százméternyi hosszúságban összedőlött s a körülbelül két millió forintba került rakparton esett csorba, melynek kiköszörülése ismét legalább vagy száz ezer forintba fog kerülni, még inkább emlékeztet arra a czifra nyomordságra, mely a reconstruált

ból, keletre kiinduló szélességi fokkal azonos vonallal van megjelölve. Hasonló módon a déli határt a Frio fokon keresztül húzott szélességi kör képezi. Kelet felé azonban szó sem lehet biztos határról; a meddig a portugálok hatalma s illetőleg befolyása a benszülött négerterületekre időről-időre kiterjed — addig erőnek gondolhatjuk a gyarmat határát. Éjszaki határán ez idő szerint bizonyos értelemben szótlen még csak eszményi Kongó birodalom vonul végig; keletre a volt Muata Jamvos birodalma fekszik; délkeletre az Ovambók fölűje; délre pedig Frio foktól kiindulva rövid darabig a németek által elfoglalt Damara föld részét tevő Kaoko föld képezi a határt.

A gyarmatnak legfontosabb három kikötője Mosszamedes délen, Benguela a közepén, éjszakon pedig San-Paolo de Loanda.

Ezeknek előrebocsátása után a fent földrajzilag vázolt gyarmati birodalomnak, valamint az attól éjszakra eső új Kongó-állam földjének és lakóinak ismertetésében követni fogjuk — dióhéjba összeszoritva — Müldner Arthur fregattkapitány ép oly érdekes mint tamilságos leírását.

A Frio-foktól éjszak felé egész Mos-

szamédesig a tengerpart majdnem teljesen kopár. Néhány mértföldre éjszak felé Mosszamedestől a növényzet már ugyan valamivel dúsabb, de csak a Kongó közelében kezd teljes tropikus színnyomában és bujaságban fejlődni.

Kedvezőbbek a növényzeti viszonyok az ország belsejéig képező fensíkon, a melynek magasabb pontjai 1500-2000 méterig emelkednek fel és a magaslatokról leszáradó számos folyó és patak előmozdítják a föld termelő erejét. — Magasabb fekvésnél fogva az ország belsejének éghajlata is sokkal kedvezőbb mint a tengerparti; ott az európai is könnyebben megszokja az éghajlatot.

Fölötte termékeny földjében megterem az ott honos hasznóvénnyeken kívül, majdnem minden európai földtermény. Ezen viszonyok azonban éjszak felé, az egyenlítőhöz való távolság apadtával tetemesen módosulnak.

A többnyire homokos talajú tengerpart 200 és 500 láb közt váltakozó magasságra emelkedik föl. Habár a tenger sehol sem nyúl be mélyen a szárazföldre és az afrikai kontinenssel saját egyhangu partalakzat e részekben is ugyanolyan; mindamellett a portugáli Also-Guinea tengerpartja néhány eléggé

alkalmas kikötővel birt. Ha eltekintünk a Kongótól, mely tengeri hejőkkel, és a Koanzától, mely parti járművekkel hajózható, a tengerbe szakadó többi igen számos vízér — sekély voltánál fogva — nem nyújt a hajóknak utat a szárazföld bensejébe, sőt számos közülük a száraz évszakban elvész a parti terület fövényében anélkül, hogy a tengert elérné. De még kedvező vizállások is járhatatlan zátonyok választják el a vízfolyásokat a tengertől. Különben a csapadékok évi mennyiségének egyenlőtlen volta okozza, hogy oly vizerek, a melyek több egymásra következő száraz esztendőben egészen kiapadtak, oly évben, midőn dús a csapadék egészen mas ponton törnek maguknak utat a tengerhez, mint a hol előbbi torkolatuk volt. s ezen körülménynek tulajdonítandó az ezen partokról létező térképek megbízhatatlansága.

A tartomány belseje még egyáltalán nincs alaposan kikutatva; a portugáli kormány azonban e tekintetben közelébb intézkedéseket tett és szakembereket küldött ki terep felvételre.

A fehér fajhoz tartozó lakosság, t. i. az európaiak legnagyobb része a tengeri városokba van letelepedve és csak a mosszamedesi terület bensejében,

Szeged p... kik. A s... sorsot ér... önkényte... egüjb... elösség?

Halál ligoi Félix éves korá

A ny... sunk „Hu... niai szűz... (Liburna)... jával, mel... csak a k... érdekes s... regényes... ifjú bró... megérdem... lőtre hiro... pet öltöt...

Az... névjegyzé... tartalmaz...

Időj... labára r... s lehdit... get, a t... sem tu... teni a C... sokára t... csak pe... porát, s... mint va...

Az... mint ha... felében... trák ha... imduln... A váru... e látog... hanem... séget fo...

A f... délután... félben... Schneeb... lanná te...

A f... 15-éuny

Vih... rint teg... egy két... zápor t... kosok t...

To... zunk k... tunk t... olyan... mikor... szagít... lászain... ral mé...

mely... legjobb... európa... portug... alapít... lalkoz... száma... A lak... pezi... ládák... megf... hető.

Az... mesző... kedve... nők t... ban -... má t... termé... idejek...

Ki... európ... ezen... ter k... túrára... nálás... sikerü... kért... termé... időkr... az eu... mény... kesitő...

Szeged pompás falain kívül s belől lakik. A sötét jövő láttára, mely ezt a jobb sorsot érdemelt magyar várost fenyegeti, önkénytelenül fölmerül a kérdés, hogy e egujabb csapásért is kit illet ugyan a felelősség?

Halálozás. Özv. Celligoi Erzsébet, dr. Celligoi Felix kir. törvényszéki elnök anyja, 86 éves korában jobblétre szenderült.

A nyári színház. Schittar Mario polgármesterünk „Hunyad szerelemgyermekje és a lybuniai szűz” (Il bastardo di Hunyad o La vergine Libuna), című 4 felvonásos látványos drámájával, mely a múlt héten került színre, nemcsak a közönség jutott élvezetes estékhez az érdekes szövevé s kiválóan helyi vonatkozású regényes darab után, hanem az előtörökvi ifjú író is szép jövőt ígérhet magának a jól megérdemelt sikerből. Kár, hogy a tegnapi éjre hirdetett második előadást a komor kőpet öltött időjárás miatt nem tarthatták meg.

Az abbaziai fürdővendégek legutóbbi névjegyzéke nem kevesebb mint 3449 nevet tartalmaz.

Időjárásunk. Alig vártuk, hogy valahára megeredjenek már az ég csatornái s lehűtse némileg azt a tikkasztó hőséget, amely minden erőlködése dacára sem tudta ekkoráig egyikcsit megijeszteni a Corso rendes séta-lovagjait, s nagysokára meg is könyörült rajtuk, de a csak permetező eső állt verte le az utcza porát, s így ma is csak szeszélyeskedik, mint valami nagyvilági dáma.

Az olasz hajóraj Fiumében. — A mint halljuk, az olasz hajóraj e hó első felében Gravosába érkezik és ott az osztrák hajórajjal találkozva, együtt Polába indulnak, onnan pedig Fiumét ejtik utba. A várva várt olasz vendégek tiszteltére, e látogatás alkalmával nemcsak nálunk, hanem Abbaziaiban is nagyszerű ünnepséget fognak rendezni.

A fumei „Club Alpino”-nak tegnapi délutánra Schmebergre tervezett kirándulása félbenmaradt, mert arról értesítették, hogy a Schmebergre vezető utat az eszékész járhatatlanná tették.

A fumei munkás-egylet rajziskolája e hó 15-én nyitlik meg a városi főiskola rajztermében.

Vihar Moschienizzoben. Értesülésünk szerint tegnapi délután Moschienizzoben mintegy két óráig tartó vihar dúlt, s az ómló jégzápor teljesen megsemmisítette a szegény lakosok ültvényeit.

Tonhal-szüretünkből még nem fogytunk ki, hála istennek! Szinte csodálkozunk minden áldott reggel, hogy nem olyan napra viradtunk fel még ma sem, mikor a husát is ingyen mérk, mint a szagát. Úgy mondják, (de nem a mi halászaink) hogy Zárában most 8 krajczárral mérk kilóját; és hogy mi nem fé-

mely kerültenek mint a legdrágábbnak legjobb az éghajlata, található néhány európaiaktól lakott telep, melyeket a portugálai és madirai bevándorlottak alapítottak, s ezek földműveléssel foglalkoznak. Mind-nestől az európaiak száma Angolában 10—15,000-re tehető. A lakosság fő részét az aethiopiai faj képezi, mintegy 2 millió lélek; szaporodásuk azonban 100 év óta, a mióta megfigyeltettük, egyáltalán nem észlelhető.

Azokban a fehér faj — legalábbb természetesen úton való szaporodásának sem kedveznek a viszonyok; az európai faj nőik t. i. — különösen terhes állapotban — csak nehezen viselik el a klímát és igen ritkán élnek el ezen időtermészetes vágát; és azért kénytelenek idejkoron Európába visszatérni.

Ki van tehát záruva, hogy e földet európai bevándorlók telepítsék meg, és ezen közel 1.000.000 négyzetkilométer kiterjedésű, gazdag és további kultúrára igen alkalmas gyarmat kihasználása attól függ, hogy mennyire fog sikerülni az aethiopiai lakosság munkáját értékesíteni s fejleszteni. A föld terményeinek művelését és gyűjtését örök időkre e fajra kell hagyni; de ép úgy az európaiak tevékenysége s a nyert termények általuk való kereskedelmi értékesítése soha nem lesz nélkülözhető.

rünk ilyen olcsón hozzá, annak — a mi halászaink „méltányossági érzetétől” tekintve, — alighanem az lesz a hübnereje, hogy zárai kollegáik nem mutathatnak mindjárt a Monte Maggiore fölé tornyosuló fellegekre, mint a mi halipart-üző polgártársaink, mikor a hal méregdrágasága miatt szörnyűkődni mer a vevő. Tán csak nem bánja meg a feleségünk konyhapénze, t. i. ha sztrájk ütne ki a pescheriában: de nem ártalljuk megköcskázni azt a jámbor ohajtásunkat: vajha a magukat illetékeseknek valló közegek drágább szigorral utána néznének, hogy a mi különben igen tiszteletré méltó hájárás polgártársaink öklében ne fogjon olyan vastagot a kréta, a hogy éppen nekik eszükbe jut; annyival is inkább, mert így a hogy most állunk: sose tudjuk, hogy mikor éljük a hét szűk esztendő után a hét bő napokat. Ott, a hol „szolid alapon nyugvó üzleti szellem” hiában reflektálunk s a szép szóval annyit írunk, mintha falra borsót hánynánk: nem ártana egy kicsit erőlyesebb hangon odamondani a kelmetűnek, hogy nemcsak az ő gyönyörűségükre termi halat az Adriai tenger, hanem a vevő publikumnak is kedveskedni szeretne egyikcsit vele.

Hittanár a tengerészeti kereskedelmi akadémián. A m. kir. tengerészeti hatóság a fumei tengerészeti kereskedelmi főiskolához fűtést, Czobor Gyula hittanárt és litzsónokot nevezte ki Juriszevich volt hittanár helyébe, ki ez állásáról kanonokká történt előléptése folytán léköszönt.

Keresk. és tengerészeti hírek.

Terménykivitelünk augusztus havában. A múlt hónap lefolyása alatt az alább felsorolt cikkek érkeztek Fiuméba vasuton: 623 vagon liszt, 204 v. árpa, 59 v. buza, 2 v. bor, összesen 884 vagon (a múlt év ugyanazon havában pedig 3345). Tengeren a következő mennyiségű termények szállítottak: 75,293 m. m. liszt (tavaly augusztusban 98,546), 1099 m. m. buza (tavaly 67,792), 3099 m. m. árpa, (tavaly ugyanazon hónapban 11,185), 2367 m. m. szilva (tavaly 3454), 4156 bor (a tavaly 2075 ellenében).

Piaci fa-üzletünk igen sok kívánnivalót hogy hátra s főképp puha fában alig volt valami kis forgalom. A Franciaországba való szállítás meglehetősen kivül e jelenség okát a folyást hatalmasodó amerikai és balti versenyben kell keresnünk. De a dongakivétel, kivált Franciaországba, mindegyre élelőül s május-junius havában eddig nem tapasztalt forgalmat tüntetett fel; úgy látszik, hogy az ottani kedvező aratásra való kilátás e cikket szoklatlanul keresetté teszi az idén. — Az Olaszországba való összekötést, melyet eddig Triest tart fenn, a mi piacunkon alig hogy némi nyomot; az olasz és szeziliái kikötőkhöz alig férhetünk mert jóformán egyes gőzhajó-összeköttetésünk nines is Olaszországba, e miatt aztan a vagyunk utalva, hogy Fiumát vitorlőhajókkal szállítassuk oda. Így nem lehet csodálkozunk a felett, hogy a deszka és építőfában való forgalom Triest felé irányul.

Vasuti bank. Ez a legújabb megalom, mely illyenmüt bank létesítésén dolgozik, szintén arról az örvendetes lendületről tanuskodik a mely a kereskedelem és ipar terén módriakább érezhetőbb lesz, mióta e tárcza erőlyesebb kezükbe került. Ez a vállalat szoros összefüggésben áll azon átalakításokkal, melyeket a közel napokban közlekedésügyünk által. A Budapeston tervezett vasuti bank megvalósítása e idő szerint nem sokáig várát magára s ezen korszerű intézkedéssel a helyi érdekű vasutak fejlesztésének ügye biztosítottak igérkezik.

Biztosító-társaságok fuziója. Az „Azienda” és az osztrák „Phoenix” között tervezett fuzio tényleg végbe ment. Eleintén arról volt szó, hogy az „Azienda, megszűnik, de később mind két társaság fennállását határozta el, oly kikötéssel, hogy az egyik esakies életbiztosítással, a másik pedig kizárólag az elemi károk elleni biztosítással foglalkozzék. Ez a megállapodás az „Azienda” megtagadott tekintélye miatt aligha válik az egyesült társaságok előnyére; más oldalról meg a „Phoenix” részvényei is a francia orosz bank kezükbe kerültek s a mint sejtetni lehet, ennek az intézetnek az a célja, hogy az osztrák-magyar monarchiában tönkrement, vagy a tönkrementhez közel álló biztosító-társulatok részvényeit összevásárolgassa.

Fiume múlt évi hajózásiforgalma. A fumei kereskedelmi kamara 1888. évi jelentéséből a következőket adatkot vesszük ki ezuttal: Beérkezett 2728 gőzös 652,84 tonnatartalommal, és 2424 evezős 128,600 tonnával, összesen 3152 hajó 780,784 tonnatartalommal. A kikötőt elhagyta: 2690

gőzhajó 644,742, és 2424 evezőshajó 129,801, összesen 514 hajó 774,543 tonnatartalommal. Az összes forgalom tehát 10296 hajón 1.555.337 tonnára rugott s ekként az 1887. évi összeforgalommal szemben a tavalyi 392 hajó és 175. 849 tonnatöbbletet tüntet fel.

A hitelközvetítőkre, a kik a napilapok kishirdetési rovataiban szokták áldozataikat léprecsalni, rossz világ kezd járni. Mióta neszét vették, hogy a rendőség — az ellenők legújabbban is felmerült konkrét adatok alapján megindította az irtó háborút, egymásután elillantak a külföldre, hogy onnan — s ne Budapestről, kopaszthassák ideális észjárásu polgártársainkat. Legalább jussuk lesz hozzá a megugrott banküzynököknek, hogy a Magyarországól szármított távolságnak megfelelően, több tiszteletdíjat számíthassanak fel előre a solanapján „közvetített” előlegek után s több levélbélyeget ragaszthatnák majd a levelökbé.

Az „Adria” magy. gőzhajózási társaság „Adria” nevű gőzöse, Merlato kapitánnyal, e hó 3-án indult el Barcelonából Ronenba.

CSARNOK

Egy bánati tájkép.

— A „Fiume” számára —
Mióta csak fennáll a világ, azóta kivált a közgazdasági állapotok ellen való panasz egy pillanatra sem ment ki divatból. Ritka jelenség, hogy egy divat ilyen tartós legyen.

E sorok írójának volt szerencsése látni azt a gazdálkodási rendszert, melynél falán a kerek ég alatt sem lehetne alábbvalóbbat találni. Ennek a felejthetlen emlékü helynek Shetland a neve. Ott az asszonynevelés szánt-vet; teheket fognak iga alá, ezekkel végezgetnek számfást, frágahordást (de már erre csak hébe-korba szokott rákerülni a sor); a barázdákban barlangkórónál, szerbötvisnél vagy legfőljebb pipacsnál csak nagyritkán bukkanhatunk valami nemesebb fájtájú plántára. Annyi gyomot, annyi kivetnivalót aligha lát utas ember, de itthon nálunk még a Kanaának elbémált Bánatban is felimerhetünk sok ahhoz hasonló vonást. A minapjártam arra oly időszakban, mikor a vigabb hurokat pöngető poéta előtt egyelőre bezáródik a működési tér s vagy búsong, vagy el kell hallgatni a lantnak. Dettán a vasuton kiszállva, könnyű kis kocsin robotgatom a deszkasima országuton B—ig, a mit — közbevetőleg legyen mondva, — nem annyira a talajviszonyok kegyadományának, mint inkább a főszolgabíró gondoskodásának köszönhettem én is.

Gyászba volt a község borulva; kétfős oka volt gyászolni. Az urasági kastély tornyán fekete lobogót lengtetett a szél; talán künn felejtették s ott feketélik még most is, hogy sokáig hirdesse annak a halálát, a kit egy szegény falunak évek hosszú során át lesz oka siratni.

Ez volt az egyik halott. Fölette még friss volt a hant, akkor még a könnyek sem száradtak le róla, mert a sirt csak akkor asták nemrég. A másik halottat a falu népei eltemették régen, arra nem is emlékeznek már a falu vénei sem, hogy az utolsó göröngyöt mi-

kor dobták a koporsójára. Ezt a kiszenvedettet egy hívták, míg élt, hogy „jólét.” Vagy ilyen teremtés ott meg sem született tán soha? Ki tudná ezt ma megmondani? Nyoma sem látszik.

Viharverte roskatag házfalak, ronggyal bedugdosott, papirossal kifoltozott ablakok, bedőlt kémény, széltől remegő, elül-hátul megtámoogatott kerítések, összevissza kúszált gyér háztetők, a ronda udvaron itt-ott egy borzas boju; künn a kapu előtt öt-hat félmeztelen, kócos, éhes gyermek, kik a buzakenyérből egyszer sem laktak még jól; a községháza előtt száraz, indolens pipázó alakok.... A büszke kastély és szép uradalmi épületek keretében olyan szomorunak látszott ez a kép. Mi ennek az oka? Rég eleséptelt, unásig emlegetett dolgok. Az uraság adna nekik kenyeref, mert hisz eddig is ez tartotta bennök a lelket; de a mig van otthon egy harapás malé, addig nem fognak kapát a kezükbe. Nem érzik ők már még a szenvedést sem!

Ha van egy kis földje az odaváló oláhnak, gazdálkodik, de hogy? Csak okszerien nem. Ezt a csodabogarat hiréből sem ismeri kilencztized részök. „Hát ha ugy teszszik az isteni böles gondviselésnek, hogy kutyatej meg azazat teremjen a földemen; mer akadni olyan istentelen ember, a ki az ő böles végzésével szembeszálljon! Ha tehenem csak egy kis kortyra való fejcesköt ad egy fejésre: mit tehet arról az a szegény jószág?”

Nemcsak a shetlandiak ám azok a boldog halandók, a kiknek szikra szükségük sines a haladásra. Annyma sem kell fáradnunk, hogy olyanokat lássunk.

(Folyt. köv.)

Möcs Zsigmond felelős szerkesztő.

Pénzkölcsön

közvetítették önálló, elfogadható farsadalmi állásban levő egyének részére, u. m. iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánzók, birtokosoknak stb., ugyszintén hölgyeknek is módhoz képest 100 frttól 2000 frtig, mint magán személyhitel, könnyű havi vagy három havi törlesztésre

6%-os kamat mellett ingatlanok betáblázására

1000 frttól bármily összegig, tetszés szerinti amortizációra esetleg amortizáció nélkül, 4 1/2 és 5%-ra.

Convertálások (átíratások) kölcsönügyletek, hitelműveletek előnyösen eszközöltetnek. Megbizások diskretil és pontosan teljesítetnek. Bővebbet.

Steiner G. A. Budapest
Gróf Károly-utca 12.

Levélbeli megkeresésekhez 3 drb. válaszjegy csatolandó.

Aelteste, erste und grösste
k. k. priv.

Cementwaaren-Fabrik

Perlmooser Portland-Cement,
Kufsteiner hydraul. Kalk,
Schottwiener Stuccatur-Gyps,
Schottwiener Alabaster-Gyps,
Cement-Pflasterungs-Patten
für Einfahrten, Küchen, Vestibules,
Gänge etc.
Marmor-Mosaik-Platten
für Vestibules, Gänge, Küchen etc.
etc., ebenso
Eingelegte Marmor-Mosaik-Platten
feinst geschliffen und auch polirt.
Betonirungen,
Stalleinrichtungen, Canalrinnen,
Pissoir-Einrichtungen, Brunnen
einfassungen, etc. etc.
JOS. NEUMÜLLER & COMP.
WIEN, Wieden, Wienstrasse 3.
Preisliste gratis und franco!

**„Adria“ magyar tengeri hajózási
részvénytársaság.**

Anchor-Line
az „UTOPIA“
gőzös
kapitány Morrison

folyó hó vége vagy augusztus
eleje körül váratik.

Fiume 1889 július hó 20-án

Fischer Győző
városi testgyógyintézet és hideggyógyintézet Budapest, Hermina-ut 1525.
(ezelőtt dr. Fischhof-féle vízgyógyintézet).

Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett helyen fekszik. Berendezése első rangú, a lakásoktól mindenképen gondoskodva van. Levegője vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítanak mindenféle izületi és csontbaj, gyuladások, ficamodások, törések, izület merevülés, zsugorodás, cso ngörbülések, a térd és láb sokféle elferdülése, hátgerincgörbülések, tyúk mell, ferdenyak, veleszületett fozamodás. A végtagok viszértágulása, vastagodása. — A rince-sorvadás (ta bes dorsalis) Charkotnak, a hirneves parisi tenárnak legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezeltek.

A hideggyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik. A betegnek bentlakók vagy bejárók — Prospektus ingyen.

Hozzám intézett írásbeli felhívások ajánlvé küldendők.

Könnnyű kereset
tőke és kockázat nélkül

Érhető el **mindenki által** ki a megengedett sorsjegyekre törvényesen kiállított részletek eladásával **magas jutalék mellett** kíván foglalkozni. Ajánlatokat elfogad!

**Az „Első magyar Iparbank“
váltóüzlete**
Budapest, IV. ker. Deák Ferencz utca 5. szám.

Magyar Háziasszonyok
figyelmébe ajánljuk

Magyar Háziasszony
ezimű háztartási, gazdasági és szociális hetilapot

Képesdívatmellekkel
külön regénymellekkel.

Felől az asszonyok és leányok hivatásának egész körét, és emellett mulattat és szórakoztat. ára 1/2 évre 1 frt 50. holott a dívatmellekkel vagy a beküldhető regény maga is meger ennyit.

Kiadóhivatal: Budapest, Károly körút 8.

„ADRIA“
Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1889. Szeptember havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume nyugot-európai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

Gőzös		1889 Szeptember
Glasgow	Triest, Fiume	„Stefanie“ 1-10
Rio de Janeiro, Santos	„Zichy“ 1-10	
Antwerpen	Venedig, Triest, Fiume	„Jókai“ 10-20
Liverpool	„Saragossa“ (Cunard Line) 10-20	
Hull, Newcastle o/T	„Quito“ 10-20	
London	„Durham“ 15-25	
Liverpool	„Marathon“ (Cunard Line) 20-30	
Newcastle, Middlesbro	Fiume	„Tibor“ 20-30
Ronen Bordeaux	Triest, Fiume	„Adria“ 20-30
Fiume	Barcelona, Rouen	„Tizza“ 1-10
„	Leith	„Szápáry“ 1-10
„	London	„Winstead“ 10-20
„	Liverpool	„Malta“ (Cunard Line) 10-20
„	Hull, Newcastle o/T	„Chicago“ 10-20
„	Glasgow	„
„	Bordeaux	„Elysia“ (Anchor-Line) 15-25
„	New-York	„Bona“ 20-30
„	London	„Tarifa“ (Cunard Line) 20-30
„	Liverpool	„Palermo“ 20-30
„	Hull, Newcastle o/T	„Szecheny“ 20-30
„	Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztegzári intézkedések következtében tönkérhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösk későbbi indulásáért a társaság felelőséget nem vállal.

FIUME, 1889. július hóban.

FAIRBANKS-MERLEGEK
Az egész világon a legtekélyesebbneke ismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks mérleget százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és toó súlylyal vannak ellátva.

Tartosság, pontosság és könnyű kezelésküknél fova az összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizodes mérlegek árainál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségek befoglaltatnak. Gazdasági szekér- és szak-mérlegeink, valamint mérhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cim: Osztr. magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépyára Jhen Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrassy-ut 12.
Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda; Gyár: Ujpost — K. Megyer.

Kiadótulajdonos: MOCS M.

ALAPITTATOTT 1874.

MAUTHNER ÖDÖN
magkereskedése

József főherczeg Ö cs. és k. fensége udvari szállítója
Budapest, Koronaherczeg-utca 18 sz.

A n. é. gazda- és kertészközönség figyelmébe ajánlja
mindennemű
here-, fű-, takarmányrépa-, konyhakerti-, virág- és erdei magvakkal
dusan ellátott raktarárt.

A cég mindama kiállításokon, melyeken részt vett, mindig az első díjjal lett kitüntetve.

A cég főárjegyzéke, mely 164 oldalra terjed és a magárjegyzékek közt a legnagyobb és legrészletesebb, **ki-vánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.**

Február 1-től május 1-ig az üzleti helyiségek reggeli 7 órától éjjel után 2 óráig nyitvák és így minden rendelés meg bérczte napján vétetik elintezés alá.

BATTARA P. kő- és könyomdaja.

VIII
Szerke
Redazio
E162
Egy évr
Félévre
Negyedé
2 óra
Külföldre

1889

Ama
gyarlósá
elemünk
már szin
azon töl
mely lép
lunkat,
leti meg
önérzet
érdemek
némely
makacs r
Az ily tá
végre is
sek külö
magukat
vagy mis
nak s m
ben azt
a melyho
dál a le
hasonlita
Ilyen
szülük a
fenkölte
kodásmó
hajlongás
conventio
riti az e
ily nevet
szedelme
több emk
letlen ke
nem oles
beri mélt
lére: a

A „
Herkul
— A „
Végig du
rodalom ör
ba kellett
hogy hatal
nak retten
Hősünknek
sorban fele
rű fiatal ne
pal azelett
hoz szokot
dön a hófe
— átoletté
kált, mely
hang, egy
hogy olyat
mi szégyen
a harczos
rózsás ujjat
ségbeeseten
tára hívott
is be kell